

L' ART DEL PAGÉS

SECCIO DOCTRINAL, AGRONOMICA Y BIBLIOGRAFICA.

La ensenyansa agrícola.

Lo deplorable estat de nostra primera font de riquesa la Agricultura; la crisis per que atravessa la nació espanyola; lo descuyt en que s' ha tingut aquest ram per tots los governs; la justificada y continuada queixa de nostres pagesos, tot plegat fa que 'ls pochs que en aquest país se preocupan del progrés y benestar dels pobles girin sos ulls en vers la Fransa, d'ahont se copia tot lo dolent, tot lo que no té aplicació á nostras costums y manera de ser, y en cambi no's procura imitar lo bó que en punt á foment de la riquesa establiren nostres vehins.

Temps ha que la Agricultura es mirada pels governs francesos com una de las mes importants, sino la que ho es mes de totes, de la prosperitat pública, á Fransa. Nació marítima y colonial com es, encara no ha considerat oportuna la creació d' un ministeri de Colonias ó d' Ultramar, com aquí l'anomeném: en cambi, lo ram d' Agricultura té un ministeri especial. No cal pensarhi en nostre país, per ara; pero será útil que nostres pagesos

estigan al corrent del moviment que part d'enllà dels Pirineus s'observa, may sia sino pera consolar-se de sos actuals travalls, pensant que hi ha una nació, que no es la nostra, que lluyta ab verdader coratge pera alsar dignament lo nivell de sa riquesa natural. Heus aquí perque traduhim aquest article del distingit enginyer agrónom francès M. Grandeau, referent á la ensenyansa agrícola: tan de bó que hi hagués qui, trovant alguna semblansa entra la situació de la agricultura francesa y la espanyola, estudiés també solucions semblants á las que en aquella República 's proposan.

«Entre las muchas cuestiones de llarch temps aplassadas ó incompletament resoltas, hi ha en primer rengle en nostre país la organisació de la ensenyansa agrícola en sos diferents graus. Tal vegada no hi ha cap institució que reclami d'una manera mes urgent una solució àmplia y definitiva, en relació ab las necessitats de la Fransa, com la reclaman todas las instituciones que 's refereixen á la instrucció técnica dels divuyt milions de ciutadants interessats directament, de prop ó de lluny en los progressos de la agricultura. Com mes atentment s'examina la situació de la agricultura francesa, lo repartiment s'examina la propietat; com mes s'estudian las causas del malestar de que's queixan los pagesos y 'ls medis de posar remey á sos sufriments, mes un se convens de la necessitat de aplicar reformas profundas en la organisació de la ensenyansa agrícola

Ben coneguda es la nostra insistencia, desde fa molts anys, en desentrotllar la tésis del augment dels rendiments de la terra. A nostres ulls es la veritable solució dels mals que nostra agricultura sofreix. L'augment económic de la producció de la terra 'ns sembla, com mes vá mes, lo camí de salut del pagés. Es l'unich procediment que, per medi de la reducció del preu de cost dels productes, lo posa en condicions de resistir la rebaixa de son valor en venda. Lo dia en que nostres pagesos produhirán barato blat y carn, es á dir, lo dia en que n'obtindrán, pera una superficie donada, un quart, una meytat de mes que actualment, aquest augment, traduhintse per una

disminució considerable en lo preu de cost del quintà de xeixa ó de bestiar, la situació haurá cambiat del tot.

Un augment d' *un hectólitre* de blat en lo rendiment mitj d' una hectárea, correspon á un guany de 140 milions de franchs per la cullita d' un any no mes, tota vegada que nostres blats s' estenen sobre prop de set milions d' hectáreas. Quan arribarem á produhir, per terme mitj, 20 hectólitres de blat en compte de 15 per hectárea, l' augment brut del ingrés proviment de la cullita del blat alcansará la xifra de 700 milions de franchs. Pochs progressos hi ha capasos de dur per conseqüencia uns resultats financers semblants, y 'l sencill enunciat d' una tal millora, de realisació certa quan s' hi posin los medis, deuria ésser prou á portar la convicció en l' esperit dels mes recalctrants respecte de la ensenyansa agrícola. En efecte, la causa que manté nostra producció en las miserables xifras que acusa la estadística, es la ignorancia general dels métodos que permeten atenyer ab seguretat la elevació del rendiment de la terra francesa. La conclusió s' imposa, es urgent venir en ajuda de la agricultura, d' altra manera que ab homenatjes platónichs, ab testimonis de simpatía ó ab promesas que ressonan fa tants anys ha en las festas dels comicis, en los programas electorals y en la tribuna de nostras assembleas públicas. Cal instruir al propietari, al masover, als pagesos de tota classe. Cap capital podria donar un interés tan elevat, com lo gasto, ben petit per altra part, donada la importancia del fi que ha d' obtenirsen, necessari pera organisar la ensenyansa agrícola en sos diversos graus. Pero, cal que 'ns desenganyem, las escolas especials qual número ha crescut sensiblement en aquets darrers anys no bastan pera respondre á aquest *desideratum*. No s' tracta solament de preparar pera la direcció d' una explotació rural á alguns centenars de joves sobre una població de 38 milions d' habitants; lo que cal es fer penetrar en la massa dels ciutadans los principis fonamentals sobre 'ls quals reposa la agricultura moderna; lo que cal es inspirar als fills del major número possible de propietaris, de masovers, d' habitants de nostres camps, lo desitj de no abandonar la agricultura. Lo medi mes segur per aixó fora convencer al jovent de nostras escolas per medi d' una ensenyansa sòlida y ben organizada de las ventatjas materials que trobarán en demanar á la explotació racional de la terra, lo passament y sovint la fortuna que van, inútilment, á buscar á ciutat en los empleos públichs y en

las administracions de tota mena, mes plenas á sos ulls de promesas que de profits, com ells mateixos se n' convencen, pero be massa tart y á costas sevas.

Lo convenciment de que la agricultura solament pot real-sarse per medi de la ciencia, es á dir, per medi de la aplicació á *l' art del pagès* del coneixement de las lleys naturals de la fisiología y de la química, y 'l pensar que en un país qual principal riqueza resideix en la producció de la terra, com li passa á Fransa, hi ha un interés de primer orde en organitzar la ensenyansa agrícola, sobre las bases mes amplias, han inspirat á un grupo de diputats un projecte de ley de la mes alta importancia pera 'l pervindre de la agricultura francesa.

Lo 28 de Desembre de 1888 l' honorable M. A. Rey, diputat de la Isère, presentá aquest projecte á la mesa de la Cambra dels diputats. Lo dictámen que l' acompanya es dels mes notables, rublert d' argumens irrefutables en favor de la organisció de la ensenyansa agrícola en tots los graus. La obra magistral del dictaminant es llarga y de bé massa vol pera que sia possible presentarne un curt análsis sense llevarli la claretat y la precisió que son duas de sas qualitats dominants. Me limitaré á extréureu algunas ratllas que demostraran sa trascendencia, y determinarán, com espéro, als Consells generals á acordar demanar que la Cambra dels diputats donga al projecte de M. Rey una repassada de favor y 'l voti al menos en principi abans de terminar aquesta legislatura.

«Las ciencias físico-químicas diu M. A. Rey, tot desenrotllantse, han posat á disposició del home modern las forsas inorgánicas de la naturalesa, y 'ls seus progressos han tingut per conseqüencia lo trionf de la industria: tal ha sigut la obra d' aquest sigle. No es avuy temerari pensar en emprendre una tasca mes alta; no es pas impossible subjectar, posar á nostre servey las forsas orgánicas, las forsas vegetals. Las ciencias estan á punt pera aquesta obra. La agronomía per sa part nos ensenyará prodigis. Ha arribat la hora seva. Donemli 'l sigle que aviat comensará..... Las disposicions que la comissió ha judicat necessarias pera afavorir lo desenrotllo de las ciencias agrícolas, assegurar á totas las classes rurals una instrucció indispensable, y aturar la despoblació dels camps, comprenen una doble ensenyansa: la una preparatoria, clásica; l' altra exclusivament técnica, práctica y especial.

(Continuará.)

SECCIÓ DE VARIETATS.

Tyrker ⁽¹⁾

(L' any mil)

Un Groenlà, de nom Tyrker,	Avuy <i>Jacquez, Herbemont,</i>
molt avans del gran Colon,	llurs germans y descendents
cóntan, ne fôu lo primer	tal volta d' aquells, ne son
cullí rahims en lo nou mon.	enveja de nostras dents.

Vuit-cents vuitanta-vuit anys	
ne farà d' aixó, friolera,	
que Tyrker ab llurs afanys	
se menjá la filoxera.	¡Ditxós, qui primer tastá

aquells ensucradets rahims
pero més, qui 's menjará,
ab ventatja los últims!

Allavors, éll no sabia,
ni remotament pensaba,
que n' arribessim un dia
á ferli caure la baba.

EMILI PASCUAL.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Diu lo Somatent.—Sembla que la cullita de ví no será tan desgraciada com feya temer l' estat de las vinyas un mes enrera.

De continuar lo temps que fá cuasi pot assegurar-se que 's cullirà per terme mitx la meytat de lo acostumat.

No obstant la calitat no será com fora de desitjar, per quant á efecte de lo molt que 'l mildiu ha atacat los ceps. en tot lo terme en general, la maduració del rahim se presenta bastant irregular.

(1) Juli Leclercq. (La terre de glace.) E. Plou y C.^a, editors, París.

Lo preu de la verema á que 's va cotisar, es á 7 pessetas lo quintá, de 41'60 kilos, classes negres. De las blancas, segons tenim entés, se 'n feu un important ajust al preu de 5 pessetas; mes tothom creu que en vista de la escassés d'aquest fruyt los preus sufriran una puja.

Una partida de vi de la nova cullita se presentá en lo mercat aquesta setmana.

La classe no era molt superior, á mes de que procedia de vinya bastant atacada del mildiu; y com lo tenedor se mostrá massa exigent, puix pretenia 'l vi á 8 duros la carga, no 's realisá la operació per ser l' indicat preu molt distant del que n' oferiren los comerciants.

Son ja en gran número los propietarios que han comensat á veremar y la gran mayoría se proposa ferho en lo que resta de setmana si 'l temps, que 's presentava plujós y segons s'anuncia será seguit de fortas tempestats de vent y aygua, no ho impideix, porque seria una calamitat que á la mala qualitat de la verema s'unís lo tindrer de cullirla mullada y ab humitat en la terra.

Gracias á Deu que 'ls coneixen.—Lo *meeting* de Barbastro organísat per la hipócrita *Lliga Agraria* ha fet tan poch adeptes que 'ls pobles d'aquella encontrada anomenats *somontanos* acaban de fundar ab lo nom de *Associació dels pagesos del Alt Aragó*, una nova comunitat de germania, que te ja 5000 adhesions y espera desenrotllarse en major grau encara pera exemple del resto d'Espanya. La nova associació de sabor mes regional, y per tant mes popular, farà una guerra molt encarnissada á la política madrilenya.

Y no es aixó sols, sinó que ademés se parla d'organisar prompte un altre *meeting*, PERO AB ELEMENTS D'AQUELLA REGIÓ EXCLUSIVAMENT, destinats á pendre enérgicas determinacions en defensa dels agricultors, dels quals n'hi han molts disposats á negarse en absolut á pagar cap contribució mentres no s'atengui á la crisis que avuy dia atravessan.

Notas Tristes.—Segons noticias rebudas de Ulldescona, ha descarregat en aquell terme municipal y en lo de Traiguera y Cenia, una horrorosa tempestat que al poch rato 's convertí en una forta pedregada, causant danys de consideració en las vinyas y oliveras.

L' Ajuntament de Esplugas de Francolí ha incoat expedient en súplica de la condonació del pago de la contribució, per haver perdut la cullita a efecte del mildew y del blach-rott.

Lo *Boletín Oficial* de Lleyda ha anunciat pera 'l dia 20 del corrent, la venda en pública subasta de 241 fincas enclavadas en los termes de Lleyda y Alpicat, per descuberts de la contribució.

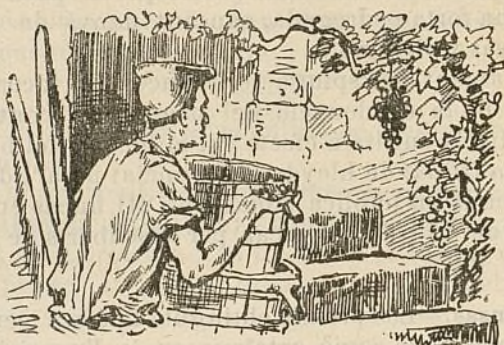
Recompensas.—Los premis obtinguts fins ara per los expositors vinícolas de la regió catalana en la Exposició Universal de París, corresponen a las casas següents:

Diploma d' honor.—Don M. Plá de Llorens, Sant Martí de Provensals, vins.

Medallas d' or.—Los senyors don Joseph Bosch y germans, Badalona, anissats.—Don Manuel Demestre.—Don Bartomeu Soler.—Don Miquel Riera.—Senyor Puig de Galup.—Don Francisco de Oña.—Senyors Daniel y Coll, Sitjes, vins.—Don Anton Florentí.—Don Andreu de Sard y senyor Gusi de Bofarull, de Barcelona, vins.—Don Joseph Bou, de Reus.—Senyors Gabriel Paya y fills, de Castellá.—Don Lluís Quer, de Reus.

Medalla de plata.—Don Lluís Moritz, Barcelona.—Don Joseph Roquer y Mauri, Arbós del Panadés.—Senyors Garriga y companyia, Badalona.—Senyors J. de Mas de Xaxarts, Barcelona.—Don Francisco Morel y Durán, Barcelona.—Don Angel Morros, Vilanova.—Senyors Codina y Ballester, Reus.—Don Miquel Rivas, Sitjes.—Don Anton Catáns, id.—Don L. de Dalmau, id.—Senyor García de Robres, Barcelona.—Don Joan Borramusch, Badalona.—Don Jaume Mir, Vendrell.—Don Manuel Jimenez, Sant Martí.—Don Lluís Ramírez, id.—Don Gayetá Pons, Barcelona.—Don Miquel Rivas, Sitjes.—Don Joaquim Costa, Sant Ciprià.—Don Jaume Navarro, Badalona.—Don Pau Salvadó, Barcelona.—Senyor Egozcue A. J. y Companyia, Barcelona.—Senyora Viuda de Soler, Vilanova.—Senyor Parellada y Tarrasca, Vilafranca.—Don Lluís Barón y companyia, id.—Don Tomás Cisneros, Sant Martí.—Don J. de Miró, Sitjes.

CALENDARI DEL VINICULTOR

SEPTIEMBRE

(Continuació.)

No estém pas conformes en que 's deixin madurar molt los rahims pera cullirlos, per que de ferho aixís resultarán vins d' un color indefinit y brut, difícils d' aclarirse per si mateixos, faltats d' ácit y abocats; los dos defectes primers perjudican sempre al valor del vi y los dos últims serán una aménassa constant pera la bona conservació del caldo, primer porque 'ls ácits son un dels principals elements necessaris pera la bona conservació dels vins y segon porque quan los vins son abocats experimentan una ó mes fermentacions secundarias, que son temibles, segons la época en que comensan sino contenen la glucosa en qüantitat notable.

Y ja que parlém de fermentacions secundarias, nos permetrá lo pacient lector donarli compte de la manera que ho fém nosaltres desde molt temps, pera que vinguin oportunament, á la fi de que no 's reproduhescan en épocas perillosas, conseguint sempre resultats satisfactoris

Havent observat que nostres vins sortían sempre dels cups bastant abocats (de $\frac{1}{2}$ á 2 graus baix cero del pesa mostos) se 'ns vá ocorre deixar lo vi mes temps dintre dels cups; un any atrassarem lo trasvals per espay de dos mesos y havém de confessar que 'l resultat fou ben trist, es veritat que 'l vi resultá un poch mes sech que en anys anteriors, pero en cambi 'l color en lloch d' ésser roig era amorat; en vista d' aixó deixarem corra per sempre aquest procediment y resolguerem provarne un qu' en aquest moment no recordém pas hont lo llegirem.

(Continuará)

IMPRENTA DE VÍCTOR BERRÓS Y FELLIU, MOLAS, 31. —BARCELONA.